ÖTÜKEN

ÖTÜKEN

/ otukennesriyat

YAYIN NU: 2255
EDEBÎ ESERLER: 1149

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NU: 49269

ISBN: 978-625-408-872-8

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50

Genel Müdür: Ertuğrul Alpay

Genel Yayın Yönetmeni: Göktürk Ömer Çakır

Yayına Hazırlayan: Ömer Faruk Şerifoğlu

Editör: M. Bilal Erimez - Ayşegül Karayama

Kapak Görseli: El Greco'nun (1541-1614), New York Metropolitan Müzesi koleksiyonunda bulunan *Aziz John'un Vizyonu* adlı eseri.

Kapak Tasarımı: Mahmut Doğan

Dizgi-Tertip: Mahmut Doğan

Baskı: Vizyon Basımevi Kâğıtçılık Matbaacılık ve Yayın Sanayii Ticaret Ltd Şti
Beylikdüzü OSB Mah. Orkide Cad. Nu: 1/Z
Beylikdüzü-İstanbul Tel: (0212) 671 61 51
Sertifika Nu: 52098

İstanbul - 2025

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Yayına Hazırlayanın Notu

Türk resim ve edebiyatının büyük ustası Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun 30 yaşında yayımlanan ilk şiir kitabı *Yaradana Mektuplar*, tıpkıbasımıyla yeniden elimizde…

Büyük Usta Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun vefatının 50. yılı münasebetiyle yapılan bu yayında, 84 yıl önce basılan kitaba sadık kalınmakla birlikte; içinde orijinal bir resim ve renkli desenler bulunan "müellif ve musavvir(!)" nüshası esas alınmıştır. Bu baskıda ayrıca, o zaman için renkli baskı imkânının güçlüğü sebebiyle, siyah-beyaz olarak kullanılan kapak resminin orijinal görüntüsüne de yer verilmiştir.

Kitabın içini kendi desenleriyle süsleyen Eyüboğlu, kapak resmi olarak, o yıllarda çok sevdiği ve etkilendiği Rönesans üstatlarından ünlü İspanyol ressam El Greco'nun (1541-1614), New York Metropolitan Müzesi koleksiyonunda bulunan *Aziz John'un Vizyonu* adlı eserini tercih etmiştir. Toledo'daki Vaftizci Yahya Hastanesinin kilisesi için yapılmış büyük sunaktan bir parça olan eser, İncil'deki (6:9–11) kıyamet anını tasvir etmektedir. Düzensiz ve boyu aşırı uzatılmış figürlerle büyük bir orantısızlık ve deformasyonun hâkim olduğu resmin konusu, zulüm gören şehitlerin ruhlarının dünyadaki zalimlere adaleti için Tanrı'ya haykırışlarıdır. El Greco'nun ölümü üzerine yarım kalan tablo, üç yüz yıl sonra ortaya çıkan kübizm etkileri görülerek, Bedri Rahmi Eyüboğlu'ndan önce Picasso başta olmak üzere birçok avangart sanatçıya ilham kaynağı olmuştur.

Edebiyat tarihimizde Yunus Emre, Kaygusuz Abdal, Hacı Bayram gibi büyük üstatların ölümsüz eserler verdiği; tasavvufi konuları mizahlı bir biçimde, coşkuyla dile getiren şathiye geleneğinin devamı olan *Yaradana Mektuplar*, Cumhuriyet döneminde geleneğin çağdaş bir yorumu olarak literatüre geçmiştir.

Tanrı ile diyaloğunda varlığı sorgulamaya dış âlemden yıldızlardan başlayan, yakınlaşarak güneşe, denizlere, dağlara, saksıdaki karanfile, buğday başağına kadar inerek, sıralanan

somut varlıklardan sonra soyut düşünce ve ölüm sonrası belirsizlikle gönül darlığını dile getiren şair, sorular sormuş, sorgulamış, yakınmış, neticede eski şairlerin yaptıkları gibi yine Tanrı'ya sığınmıştır. "Ölüme Dair"le başlayan birkaç şiirdeki muhasebeden sonra "yaşamakta" karar kılar şair (s. 20):

Açıl toprak açıl!
Donansın bahçeler
Toprağın altından yakası açılmadık bir sürü
bahar;

Sonra bir uzun şiir daha vardır kitapta: "Oğlum Mehmede"; gökyüzünü, evlerimizi, ağaçlarımızı, meyvelerimizi, büyükşehirlerimizi takdim eder sırasıyla…

Türk şiirinin kilometre taşlarından *Yaradana Mektuplar*'ın bu baskısı da Ötüken Neşriyat'ın bir vefa nişanesi olarak kütüphanelerimizde ilk baskısı kadar kıymetli bir edinecektir.

Ömer Faruk Şerifoğlu

Kapakdaki Resim GREKO'NUNDUR

Bu kitapdan 50 Nusha Bedri Rahminin doğrudan doğruya kitap sayfasına yapacağı bir resmi ihtiva edecek ve bu kitaplar beş liraya satışa çıkarılacaktır.

Bedri Rahmi Eyüboğlu

Yaradana Mektuplar

İdeal Matbaa – ANKARA
1941

YARADANA MEKTUPLAR

Birinci Mektup

Yıldızların, çivilediğin yerdeler,
Bulutların, eksik olmasınlar,
Hep ayni minval üzere, senden gelip, sana giderler.

2

Güneşin böler günlerimizi,
Bir portakal gibi ortasından ikiye,
Yarısını kulların yer, yarısını geceler.

3

Denizlerin senin elinle doldurduğun kâsede
çalkanmaktadırlar.
Ne bir damla artmış, ne bir damla eksilmişlerdir.

4

Dağların bizim ayağımıza çok bol geldi:
Onları bir defa bile giyen olmadı.
Daha dün elinden çıkmış gibi hepsi yepyeni
Şimdilik eskiyen bir şey varsa ömrümüzdür!

5

Sorup duruyuruz :
Niçin nüfus kütüklerinde her gün yeni bir isim,
Kitaplarda yeni bir kahraman ?

6

Biz ölen ağaçları yontup
Gemilerimize direk yaparız.
Bizim canlarımızı alan aceb onlarla ne yapar ?